

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Haladnunk kell.

Ez a jelszó Szabadkán most. Kívánatos lenne, hogy ne maradjon meg jelszónak. És nem is marad meg annak, ha a társadalom, mint ilyen, nem hagyja magára a város vezetőségét, mely eddig szebbnél-szebb bizonyítékát adta a haladás felé való törekvésének. A társadalomra hárul tehát a nagy kötelesség. A kérdés csak az lehet, hogy e kötelesség teljesítésébe miként fogjon és minő irányban teljesítse.

E kötelesség, mely a társadalomra vár, sok irányu. Természetes, hogy a siker érdekében egyszerre minden irányban nem mozdulhat meg. Ki kell tehát keresnie azon irányt, amelyen haladva közvetlen kötelességet teljesít, ki kell magának választania a haladás azon terét, melyen közvetlen szükséglet elégitendő ki és ki is elégíthető. Ez a tér a kultura tere.

Élénken emlékszem arra, hiszen csak néhány hónap választ el az eredményektől, mikor a szabad lyceum megalakulására irányuló minden törekvést a pusztába kiáltó szavához hasonlították. A mozgalom élén állók azonban nem ijedtek meg, gyűjtő iverekkel járták be a várost, s néhány nap alatt Szabadka társadalmának legtekintélyesebb tagjai aláírták az iveret, kötelezték magukat a lyceum megalakítására, Sikerült is, működik is dicsőségesen.

Bizonyítéka ez annak, hogy igen is Szabadka társadalma lelkesedni nem csak tud, hanem akar is minden kulturális szépet és jóert.

Ez a tudat, ez a meggyőződés bátorít fel, hogy egy régóta támadt eszme megvalósítását vessem föl, röviden utalva azon módokra és eszközökre, melyekkel a megvalósítás lehetséges. *Ez az eszme a kulturpalota.*

Ha Szabadka előkelő és intelligens társadalma a kulturpalotát létesíteni akarja, egy év

alatt létesítheti. És pedig a következő módon.

Hívják össze az illetékes társadalmi tényezők Szabadka társadalmának oszlopos tagjait értekezletre *Bezerédy István* főispán és *Biró Károly* dr. polgármester elnöklete alatt, amely értekezletnek célja lenne annak a határozatra emelése, hogy Szabadkán kulturpalota létesítendő a legrövidebb idő alatt. Ugy a főispán, mint a polgármester szívvvel lélekkel fog e nagy eszme megvalósításán közreműködni.

Ezen az értekezleten azonban nem csak kigondoló bizottságot választanának, hanem minden megjelentnek erkölcsi kötelességévé tennék a megvalósítás munkájának megkezdését. Ez pedig így történhetnék.

A mozgalom megindító gyűjtő iverekkel jelennének meg az értekezleten, s abból mindegyik megjelent kapna egyet. És ha megindul e nemes célra a gyűjtés, én meg vagyok róla győződve szentül, hogy a kulturpalota felépítéséhez szükséges pénzt két hónap alatt egybegyűjtik. Csak a kishitűekre nem szabad hallgatni. Ha hiányoznék valami, azt a kormánytól egyetlen szóra meglehetne kapni, mint ahogyan megkapták más városok.

Gyönyörű feladat várna itt Szabadka nőire, akiknek közreműködésével a cél még talán az általam fent említett idő előtt elérhető volna.

Mikor a biztos alap megvolna, akkor fordulhatnának a mozgalomban résztvevők a városhoz, amelytől ha egyebet nem, de telket bizonyára kapnának, melyen a kulturpalota alapkövét már a jövő év tavaszán ünnepélyesen letehetnék.

Ismételten, nem kell más csak önzetlen akarat, a nemes ügy szeretete és kislelkűség kiküszöbölése. Szabadka társadalmának erkölcsi és anyagi ereje biztosítéka a sikernek. És akik a sikerben nem biznak, azok nem biznak Szabadka tár-

sadalmának erkölcsi és anyagi erejében sem.

Végül megjegyzem, hogy a Szabad liceum elnöksége és igazgató választmánya magának szerezhetné meg a kezdeményezés dicsőségét.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 30.

Mindenekelőtt a külsőségekről számolunk be. Pitreich közös hadügy-miniszter Montecucoli Rudolf gróf ellentengernagy társaságában délelőtt tíz órakor Budára hajtatott. A két magasrangú katona Tisza István gróf miniszterelnököt látogatta meg, majd pedig a várakba hajtatott, ahol a felség mind a kettőjüket együttes audiencián fogadta. A királyi kihallgatás után Pitreich és Montecucoli Lukács László pénzügyminisztert keresétek fel, a kivel hosszasan tárgyaltak.

Nagy feltűnést keltett politikai körökben a Kossuth Ferenc vezérfete alatt álló „Budapest” című lap ma reggeli cikke, amely közvetve ugyan, de mégis új alapot ajánl a kibontakozásra. A kibontakozás abban csúcsosodik ki, hogy kapcsolassék ki a válság komplexumából a katonai kérdés, vagyis katonák annak ellenében, hogy a koalíció a vezényleti nyelvdolgát függőben hagyja, egyelőre álljanak el a többi követeléstől pénzben is vérben is. Ebből a cikkből azt következtetjük, hogy Kossuth Ferenc is támogatja a kibontakozásnak ezt a módját, kérdés azonban vajjon a szövetkezett ellenzék ezt a propositiót elfogadja-e vagy sem.

A koalíció erről holnap dönt a vezérőlbizottság értekezletén, a mely ilyenformán, a mi értesülésünk szerint, viharosnak ígérkezik; viharosnak azért, mert a vezérőlbizottság számos tagja a katonai kérdést kikapcsolni és a katonai kérdésnek nemzet szellemben való végleges megoldását követeli szemben Kossuth Ferencnek már ismertetett felfogásával, a mely megelégszik azzal, ha a belügyi reform és a gazdasági kérdésben kapunk engedményeket. A néppárt végeredményben helyeselné ezt az álláspontot, a függetlenségi párt és

az ujpárt zöme, értesülésünk szerint azonban nem.

A válság tehát ezzel új stádiumba lép, végeredménye azonban hogy mi lesz, azt ezekben a pillanatokban ki sem mondhatja meg.

Ideiktatjuk azt is, hogy Lukács László semmi szín alatt sem vállal kabinetalakításra missiót és így megint Andrássy és Wekerle jut előtérbe.

Egy igazgató-tanító balesete.

Általános részvétet keltett Szabadkán Kladek Mihálynak, a központi elemi iskola igazgatójának balesete. Tegnap este szívizélhüvés érte.

Még a nap folyamán teljesen jól érezte magát. Senki sem sejtette, hogy estére életveszélyes szerencsétlenség éri. Egész nap jókedvű volt, a teendőit minden akadály nélkül végezte, s társaival jóízűen társalgott.

Ma reggel már hiába várták megjelenését társai; helyette a megdöbbentő szerencsétlenség híre érkezett meg. Ma reggel állapota oly súlyos volt, hogy az orvosok életéhez kevés reményt nyújtottak. Társai közül többen voltak, kiket a hír annyira meghatott, hogy könnyek tödultak szemükben.

Délután a közkedveltségű tanító állapotában némi javulás ált be. A betegség tünetei oly fordulatot vettek, hogy az orvosok most már biznak szerencsés felgyógyulásában.

Felhívás előfizetésre.

A Bácsmegeyi Napló 3. évfolyamának második negyedére új előfizetést nyitunk. A mi viszonyunk olvasóinkhoz annyira bensőséges, hogy nem kell bővebben kifejtenünk, mit nyújtunk és hogyan szolgáljuk mindazon helyzetekben, melyben egy modern ujságnak közönsége igényeit kell kielégítenie. Ép olyan állandó tüzzel és frissességgel állunk ama cél szolgálatában mindig, mint amilyen állandó és naponként megújuló azon kapcsok, melyek lapunkat megkedveltették ennek a nagy és intelligens városnak kényes és romlatlan izlésű közönségével.

A sajtó tizparancsolatjának egyetlen egy parancsolatban lehet formát adni: Ujságíró, láss mindent és mond el azt úgy, ahogy te látod azt.

Törekszünk mindenről hírrel szolgálni s amit tudunk úgy mondjuk el, — hogy alakjával s tartalmával minden művelt ember azonosithassa magát.

Spitzer Ignác vendéglőjében vasárnap este, színházi előadás után **tombola estély** Tombolatárgyak egész napon át a vendéglő kirakátaban láthatók. Csengő Jani támbrazenekegára fog közreműködni.

Ezért szereti a Bácsmegyei Naplót olvasóközönsége s mi e szeretetet az ujság tökéletesítésével, változattossá és elevenné tételével viszonozzuk.

Az új negyedévre, mely egy nagy küzdelemnek is jelenti kezdetét, hívjuk fel olvasóink figyelmét s kérjük előfizetéseik megújítását.

A Bácsmegyei Napló a magyarság és megalkuvást nem ismerő demokratikus szabadelvűség bajnoka maradjon továbbra is.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és múzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Április hó 2-án Ipartestületi közgyűlés. Április 2. A cipész és csizmadia munkások kedélyes estélye Gergics Miklós vendéglőjében.

— **Uj albirák.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy ő felsége Vattay Albert szabadkai törvényszéki jegyzőt Battonyára aljárásbíróvá, dr. Terjék Gábor szegedi járásbíróvá pedig a bácsalmási járásbíróhoz albiróvá nevezte ki.

— **Egy volt szabadkai tisztviselő előléptetése.** A szabadkai kir. törvényszék egykori irodaigazgatóját Laub Rezső budapesti itélőtáblai segédhivatali igazgatót, mint a hivatalos lap mai száma hozza, az igazságügyminiszter ugyanazon hivatal főigazgatójává nevezte ki.

— **Szilágyi Dezső szobra.** Szilágyi Dezsőnek Szilágyon (Apatin mellett) emelendő szobrára tudvalevőleg gyűjtést indítottak, melynek oly nagy eredménye volt, hogy a gyűjtést már be is fejezheték. A felállítandó szobor ügyében a napokban értekezett Latinovits Pál főispán Telcs Ede szobrászszal, városunk kiváló szülőttel.

— **A szegedi tábla köréből.** A szegedi kir. itélőtábla elnöke dr. Haller Károly ügyvédjelölt módosi lakost a vezetése alatt álló kir. itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakor-nokká nevezte ki.

— **Halálozások.** Súlyos csapás érte dr. Mukics Simont, városunk második kerületének országgyűlési képviselőjét, Ernő nevű 8 éves fiának elhalálásával. A nagy reményekre jogosító fiucska már hónapok óta betegeskedett, míg tegnap Abbáziában, ahol enyhülést véltek számára találni, szenvedéseinek végét vetett a halál. A korán elhunyt fiu holttestét holnap hazahozták Szabadkára. — Egy munkás ifju élet szakadt meg Hauser Karolin női ruhakészítőnek tegnap történt elhalálásával. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Hauser Mór és neje Leipnik Johanna, úgy a saját, mint gyermekei nevében is fájdalomtól és kimondhatatlan bánattól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett, felejthetetlen emlékü leányuk, illetőleg testvérük Karolin március hó 30-án délután, hosszas szenvedés után, lankadatlan munkálkodásban eltöltött életének 24-ik évében, jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai vasárnap, április hó 2-án délelőtt 10 órakor fognak a gyászházból (Corda Bódog-utca) az izr. temetőben örök nyugalomra tétetni. Szabadkán, 1903. március hó 31-én.

— **Az olcsó burgonya nem vált be.** A mezőgazdák szövetezete utján

Szabadkára szállított két waggon burgonyaszállítvány szétszétadásának kellett volna megtörténni, de a megrendelők nem voltak hajlandók átvenni a burgonyát, mert az legnagyobb részben fagyott és üttetésre egyáltalán nem. fogyasztásra pedig csak csekély részben alkalmas. A gazdasági felügyelő ennek folytán szakértőkkel és hatósági orvossal is megvizsgáltatta a szállítványt s miután a meghallgatott vélemények szerint is hasznavehetetlennek bizonyult, erről a földmivelésügyi miniszteriumot és a mezőgazdák szövetezeteit táviratilag értesítették. Ugy értesültünk, hogy a megrendelt többi 15 waggonyi szállítvány utbaindításáról épen ma érkezett meg a földmivelésügyi miniszterium értesítése.

— **A kórházi fehéreneműek szállítása.** A kórházi bizottság ma délután megtartott ülésében döntött a köz-kórház fehérenemű szükségletének szállítására vonatkozólag a szállításra a helybeli Kunetz Testvérek kézmű-aru nagykereskedő cég nyert megbízást, mert a legjobb magyar gyártmányának, a Wein-féle szepes-szombati gyár készítményeinek szállítására tett ajánlatot. A bizottság elhatározta továbbá, hogy a kórházi pavillonok központi fűtőtesteit a sebészeti osztály fűtőkészülékének mintájára alakíttatja.

— **Szerencsétlenül járt távirda-munkás.** A szegedi uton ma súlyos szerencsétlenség ért egy távirda munkást. Kovács Káka Józsefnek hívják az alig 20 éves fiatal munkást, aki ma délelőtt a szegedi uton a táviró sodronyok javításával foglalatoskodott. Amint egyik távirdaoszlopra akarta a drótot erősíteni, arra haladt Vermes Gábornak kocsija, amely a lazán megerősített kötelet, amelyhez a drót volt kötve, megrántotta úgy, hogy a hat és fél méternyi magasban dolgozó munkás egyensúlyt veszítve, lebukott és oly szerencsétlenül zuhant a földre, hogy súlyos, sőt életveszélyes agyrázkódást szenvedett. — A mentők nagy gyorsasággal vonultak a szerencsétlenség színhelyére és a súlyosan sérült embert a köz-kórházba szállították.

— **Letartóztatott ékszer tolvaj** című híreinkre vonatkozólag Nagyváradról levelet kaptunk, melyben azt írják, hogy Fitz Lajos elmebajos volt és a saját bőröndjének hátrahagyásával, tévedésből vitte el másnak a málháját. Fitz tisztességes multu ember különben és foglalkozására nézve Aradon vendéglős.

— **Tüzeset.** Ma reggel fél 8 óra tájban Tompa pusztán kigyulladt Pölhe Ferenc tulajdonát képező lakóház. A tűz valószínűleg a szabálytalan építkezés következménye. A kivonult városi tűzoltók munkája a lokalizálásra szoritkozhatott. A kár mely körülbelül 300 korona biztosítás révén megtérül.

— **Vonatelgázolás.** Szépligetéről írják: A szépligeti vasuti pályaudvar végén a baja—zombor—ujvidéki és a hegyes-feketehegy—palánkai vonal elágazásánál folyó hó 25-én hajnali 3 órakor a szépligeti pályaudr, a sín-pár között közepében egy ismeretlen férfi holttestére akadt. A büntügyi nyomozás alapján az ismeretlen férfi hullájában Szabó András petrováczi lóápolóra ismertek. A helyszínére kiszállott palánkai vizsgálóbíró a hullának orvostörvényszéki boncolását rendelte el. A boncolás alapján megállapították, hogy nevezett szerencsétlenül járt, valószínűleg saját vigyázatlansága folytán az est homályá-

ban tolatás közben a vonatból ismeretlen módon kibukván, a vonat elgázolta. Az elgázolás körülményeinek megállapítása érdekében a bírósági vizsgálat folyamatba van téve.

— **Nagy tűz Bácsmadarason.** A közelmúlt napokban özv. Schneider Mártonné madarasi lakos tanyáján ismeretlen módon tűz keletkezett, segítség hiányában 12 drb szarvasmarha, igen sok gabna és gazdasági eszköz teljesen elhamvadt. A kár tetemes.

Innen onnan.

Van nekem egy kicsi öcsikém, meg egy még kisebb keresztlányom. Szószhaju, aranyos, vidám gyerekek. A fiu öt éves, a lányka három. Sokszor megneveztetnek furcsa ötleteikkel és még furcsább de talpraesett feleleteikkel.

Elemér, a fiu, már ősszel az iskolába fog járni. Ennélfogva apja igen gyakran magyarázgat neki az iskoláról.

A multkor is arról volt szó és azt mondja neki az apja:

— Ha iskolába jársz, sokat kell majd tanulnod.

Gyereköszinteséggel vágta rá a fiu a választ:

— Én bizony elfelejtem azt a sokat, apuskám.

— Dehogyan is, — mondja az apja. Amit jól megjegyzel magadnak, azt nem felejtetted el. Tudom, hogy nem felejtetted el, mi van a mákos téstán?

— Mákos téstán? Mák.

— Látod, hogy tudod. Hát mért nem felejtetted el?

— Miért? Mert azt többször eszünk.

— Ugy-e huncut, a számolást meg elfelejtetted.

— Igen ám, de számolást ritkán eszünk.

* * *
Egyszer meg a kertben jártunk az Elemérral. Nyár volt és a paradicsom gyümölcse már szépen piroslott. Kérdezi:

— Lehet-e a piacon is paradicsomot venni.

— Lehet, — mondom.

— Sokért?

— Nem sokért. Lehet — mondom — fél krajcárért is.

Elgondolkozik erre a kis öreg. Egy idő múlva megszólal:

— Aztán nagyon fél, Jani bácsi?

Rablógyilkos béres.

A vásárhelyi tanyák közt, a csomorkányi utfélen levő Mónus tanyán, kedden este, összeverve, vértócsában, eszméletlen állapotban találták Mónus Sándor ujjvárosi gazdálkodónak fiatal szép feleségét, Szöllösi Juliánát.

A gyilkost a 18 éves Takács József személyében szerdán este a tarjánvági rakodóban elfogta egy rendőr.

Fejletlen, borzas haju, züllött kinézésű sieder. Kopott kabátján foltokat hagyott a fiatal gazdasszonya piros vére. Megbánás nem látszik arcán; nevetve beszél. Mintha bolond volna, úgy viselkedik, a tanyaik ezt azonban megcáfolják.

Könnyedén, közömbösen adott elő mindent s vallott, mintha valami csekélyeségről beszélne.

Tettét kedden reggel követte el, 8 óra körül, mikor gazdája a tanyáról a városba ment. Előadása szerint épen reggelit adott neki a gazdasszonya, mikor meglátta a falon a gazdája fényes revolverét. Nagyon megtetszett neki s eltökélte, hogy

megöli érte a nőt, aki nálánál jóval erősebb növésű.

Egy életlen balta került a kezébe. Benyitott a tanyaszobába. A gazdasszony épen a bölcsőre hajolt s a kisgyerekekkel bajlódott. Nem nézett hátra. Ezalatt a béres hozzáugrott s hátulról fejbevágta. Az asszony felsikoltott. Ő hamar még egyet sujtott a fejére, mire a nő összesett s fejét elborította a vér. A vadállatias béres még kettőt ütött gazdasszonyára, hogy az életet végkép kioltsa benne.

Ekkor a revolvert magához vette, néhány forintot, két arany gyűrűt és valami ruhaféléket szedett össze s az ajtót bezárva, elment a kutas állomásra, hogy hazautazzék.

Mikor azt kérdezték tőle, hogy milyen volt a gazdasszonya hozzá, azt felelte, hogy nagyon jó.

— Miért zárta be az ajtót? — kérdezték.

— Hogy még gazduram oda van, valami tolvaj be né möhessön!...

Elmondta, hogy a vonattal hazament az apjához, a Bodzás dűlőbe. Éjjel otthon halt.

Érdekes, hogy a gyilkos béreslegény másnap reggel Szegedre ment ahol az állomáson senkinek sem tűnt fel véres ruházata. Szegeden a revolverhez töltényt vásárolt. Szerdán délután ment vissza motorossal.

Szegeden eladott egy aranygyűrűt 20 fillérért valami horgosi kanásznak.

Letartóztatása a vásárhelyi rakodóban történt, ahol már bujdosott, mert haza nem mert menni.

Az áldozat állapotában javulás nincs. Halálát minden órában várják.

A gyilkost holnap a szegedi ügyészséghez kísérik.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: Udvari kaland.
Vasárnap délután: A postás fiu és a huga, este: A vereshaju.
Hétfőn: Madarász.

— **New-York szépe** ment tegnap mintaszerűen rossz előadásban. Nem emlékszünk, hogy az idén ilyen rossz operette előadásban lett volna részünk. Az egyes szereplők egyáltalában nem voltak disponálva, a kórus azt és úgy énekelt, ami és ahogy kinek jól esett. Az egész előadás a hirtelenében elővett reprise benyomását keltette. A szereplők közül egyedül Tóth Lajos érdemel megemlést, ki a »bolond német« szerepében igazán kiváló produkált. Ez a gyönyörű muzsikájú operette külömb gondot és betanulást érdemelt volna.

János vitéz, a gyönyörű zenéjű operette összes hangjegyei zongorára 2 füzetben ára 6 koro a, cimbalomra 3 korona. János vitéz teljes szövege 2 korona.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

hat nagy 8° alaku kötetben, rendkívül diszes félbörkötésben, mintegy 3000 szöveggéppel és 300 mülappal. Ára kötetenkint 24 korna. E nagyszabású vállalat első sorozatának első kötete már megjelent s kedvező havi részletfizetés mellett kapható Heimann Mór könyvkereskedésében Szabadkán.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A fuvaros gyilkosa.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

A szabadkai esküdtszék ma délelőtt tárgyalta az 1905. évi második esküdtszéki ciklus egyetlen bűnügyét.

Bácsfeketehegy a büntett színhelye, ahol február 26-án este egyik vendéglőben Brauchler János és Burger János billiárdoztak, mikor Scheer

Ádám fuvaros belépett a helyiségbe és meglátva Burgert, felszólította, hogy régi fuvartartozását fizesse meg neki. A felszólított adós dühös szóvitába elegyedett a pityókos fuvarossal és csakhamar társával együtt elhagyta a helyiséget. Odakünn összebészelték, hogy meglesik Scheert és megverik. Kilenc óra tájban Scheer csakugyan kijött a korcsmából, mikor a két leselkedő a fa mögül, ahova elbujtak, eldugrottak és Burger egy léccet rántva ki a kerítésből, azzal úgy összeverte a védtelen ellenfele koponyáját, hogy az holtan terült el a földön. Ekkor otthagyták áldozatukat és csak reggelre találták meg annak véres hulláját.

A mai esküdszéki tárgyaláson dr. Polgár József elnökölt. A vádhatóságot dr. Eperjessy Béla kir. ügyész képviselte, Burger védője dr. Farnek Dezső topolyai, Brauchleré Schwitzer Dániel dr. szabadkai ügyvéd voltak.

Esküdtekül kisorsoltattak: Schwarze Péter dr., Matievics Máté, Tipka Antal, Thurzó Pál, Sugár Manó, Bitterman József, Birkás Dániel, Szigethi József, Tari Pál, Freudenberg Zsigmond, Reiner Mór, Schossberger József, póttag Bogesics Antal.

Burger beismeri, hogy a léccel ő mérte a csapásokat az elhalt fejére, de azt is állítja, hogy Brauchler téglával ütötte volna fejbe a megtámadottat. Brauchler tagadja vádlottársaság állítását. Eperjessy Béla kir. ügyész Brauchlert illetőleg a tettesre nézve elejti a vádat, csak bűnsegédként kéri büntetés kiondani a szándékos emberölés bűntettében. Az esküdtek verdiktjükben a védők által hangoztatott álláspontot fogadták el és Burgert halált okozó testi sértés bűntettében bűnösnek, Brauchlert azonban nem bűnösnek mondták ki.

A kir. törvényszék ennek alapján Burgert hat évi fegyházbüntetésre ítélte, Brauchlert pedig felmentette. A 92. §. Burgerrel szemben nem volt alkalmazható, annyira nyilvánvaló kegyetlenséggel követte el a rémes bűncselekményt.

Királysértés koremai vita során. Szokolorits János kishegyesi kádármester 1905. január 6-án a korcsmában vitába elegyedett Szörfi Ödön tanítóval, melynek során sértő kijelentést tett a királyról. A szegedi ügyészség ma nyújtotta be a törvényszékhez a vádindítványt, melyben a királysértő kádármestert vád alá kéri helyeztetni.

TAVIRATOK

A háború.

London, márc. 30.

A Reuter-ügynökségnek táviratozók mai kelettel Tokióból. Az egész sajtó reprodukálja az Európából és Amerikából jövő különböző béke híreket. Látszólag nem érintik a háború tekintetében a kormány és a népmagatartását. A sajtó Japán ama szilárd elhatározásának visszhangja, hogy erélyesen folytatják a hadműveleteket anélkül, hogy bárminő tekintettel lennének az oroszországi vagy bárminő más események fejtegetésére. Közben a hadsereg és a haditengerészet készülődik több évig eltartható háborúra. Folyton újonnan sorozott seregek szállnak hadba.

Az orosz forradalom.

Tiflisz, márcis 30. (Pétvári Távirati Ügynökség.) A gori kerület

mozgalmáról szóló hivatalos hírek nyugtalanítóak. Az osztrák lejonnek hegyi lakóhelyükről és megszállják az uradalmakat, hol az ott lakó paraszttal együtt zavarognak. A helyi hatóságok tétlenül állanak, a hivatalok okiratait megsemmisítik, a mivel megakadályozzák a katonaság behívására szolgáló lajstromok kiállítását. A posta szolgálat szünetel. A parasztek írásbeli nyilatkozatokat kérnek a tulajdonosoktól, hogy ezek földjeiket és birtokaikat a paraszttal engedték át, Több uradalom teljesen megürült.

A tulajdonosok veszteségei igen jelentékenyek. A parasztek a kormány küldöttségének csak politikai jellegű követeléseket nyújtottak át és most nem akarnak eleget tenni ama felszólításnak, hogy jelezzék igényeiket. A hatóságok még két szotnya kozákokot és egy század gyalogságot küldnek a helyszínére. 27-én több ezer paraszttal vonult végig vörös zászlókkal Gor város utcáin, elpusztították a boltokat, körülvették egy hat emberből álló járőrt és el akarták venni fegyvereiket. A katonák lőttek tíz embert megsebesítettek, egyet megöltek.

Pétvári, március 30. Ma a Nagy Morszkaja és a Posta-utca sarkán egy közszolgáruhában lévő ember rálött egy titkosrendőrrre.

KÖZGAZDASÁG.

A triesti általános biztosító-társaság (assicurazioni general)

f. é. március hó 18-án tartott 73. közgyűlésén terjesztettek be az 1904. évi mérlegek.

Az előtünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1904. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 710.811,866 korona és 28 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 32.134,119 korona és 97 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 16.145,171 korona 85 fillérről 190.337,407 korona 01 fillérre emelkedett.

A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betöréses-lopás elleni és tűkörüvegbi. a díjbevétel 13.630.502,710 korona biztosítási összeg után 22.391,739 korona 95 fillér volt, miből 8.722,170 korona 40 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 13.669,509 korona 55 fillérre rugott, mely összegből 9.447,372 korona 69 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkielezvények összege 90.301,649 korona 69 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 3.646,057 korona 20 fillért, mely viszontbiztosítások levonása után 1.547,460 korona 56 fillérre rugott.

Károkért a társaság 1904-ben 29.008,350 korona 42 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 797.690,516 korona és 38 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 25.851,064 korona 11 fillérre rugnak, különösen kiemel-

dők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, 5.250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alapított tartalék, mely a 3.729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 18.699,889 korona 05 fillérre emelkedett, továbbá fel- emlitendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az 590,587 korona 53 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 1.150,587 korona 53 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendelkezése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 227.329,923 korona 25 fillérről 247.497,914 korona 42 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések 38.468,591 kor. 65 fill. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 20.002,699 kor. 07 fill., 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 750,570 kor. 92 fill., 4. Értékpapírok 172.957,054 kor. 11 fill., 5. Tárcá váltók 946,236 kor. 23 fill., 6. A részvényesek biztosított adósszelei 7.350,000 kor., 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 7.122,762 kor. 44 fill. Összesen 247.497,914 kor. 42 fill. Ezen értékekből 51.5 millió kor. magyar értékekre esik.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

24.

IV.

Husz év mult el az előző fejezetekben vázolt események óta. Husz év, nagyon hosszú idő. Sok megérett, sok elhervadt. Ártatlanul játszó gyermekek életerős férfiakká nőttek föl, kik bátran, bizalommal néznek a jövőbe; életerős férfiak fáradt öreggekké lettek, akik a sirt óhajtkák, hogy kipihessék a gondokkal, fáradtsággal, keserű csalódással teli életet.

A fővárosban találkozunk ismét Wittgensteinnel, egykor imádott feleségével és tizenhét éves leányával. A legelőkelőbb városrészben laknak, ahol Wittgenstein évek előtt házat vett, s azt kényelmesen alakítottatta.

Ahova tekintünk mindenütt fényvel, előkelőséggel találkozunk. Csak hogy a gazdagságnak ezek a jelei lehangolnak, nem akadunk arra a jóleső benyomásra, amelylyel a szerény gazdagság veszi magát körül; nincs semmi otthonias, mindenből komorság, gyász árad felénk.

Wittgensteinné már nem a régi megbüvölő nő. Elmult ötven éves, a test bájai elhervadtak, a játszó szerelem elmult. Öltözködéssel iparkodik azt a látszatot kelteni, hogy jól fentartotta magát, de az idő foga erősebb a piperénél.

Hiányzanak azok a feltételek, melyek az öregedő nőt kellemessé, vonzóvá teszik: kedély és sziv. Vonásain hideg dőlly ül, aggodalmasan szemléli leányát, aki testben és lélekben napról napra jobban fejlődik. A kacérság e nőből már fiatal éveiben kiölt minden nemes érzést; most öreg volt, nem tudott lebilincselni, s lelkét fájó üresség töltötte el. Az

emberi léleknek kell valamin csüggnie; sivár szívébe a büszkeség költözött.

A házaspárral a kávéasztalnál találkozunk.

Wittgenstein a reggeli lapokat olvassa. Ő még mindig olyan déceg alak mint husz évvel ezelőtt. Magas homlokán, szellemes vonásain még mindig az a komolyság honol. De az idő ő fölötté sem tűnt el nyomtalanul. Haja már őszül, ajkai körül a benső gondokat eláruló vonást fedezhetünk föl.

Husz év alatt sok csalódás érte, sok minden másképp történt, mint-hogy ő elképzelte. A cselszövő nő, akihez életét lebilincselte, lerontotta szerelmének szép örületét; hideg számításal lassankint fejtette föl a férfi köré font hálóját a hazugságoknak. Hiszen azt, amit akart, elérte, mire valók lettek volna a hazugság békői. Meztelen valóságában mutatta meg magát.

A nemes férfi undorral fordult el a valamikor imádott nőtől. Nem tudta már tisztelni, szerelme megfogyott.

A nő multja felett aggasztó titok lebegett. A férfi érezte, hogy nevének életében van egy sötét pont, melyre ha fény esik, úgy örökre válniok kell. Tudatosan hunyta be a szemét, nem akart e titokba hatolni, mert hiszen a nő gyermekének anyja volt, és e gyermeket szenvedélyesen szerette.

Feleségével évek óta hideg, kimért hangon beszélt és csak a legszükségesebb dolgokról; egyebekben kerülte fagyos hidegséggel, amit csak leánya jelenlétében enyhített. E gyermeknek nem volt szabad megtudnia, hogy a szülők minő idegenek egymás előtt, nem akarta boldog ifjuságát megmérgezni.

A társaságban is figyelmes volt feleségével szemben; a külsőséget soha sem sértette meg. Senki sem sejtette, hogy ezen előkelő házban egy férfi lakik, aki kimondhatatlanul szenvedett és túrt.

(Folyt. köv.)

Felölös szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ A LAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Domszky Antal

Vendéglőjében
színházzal szemben

Vasárnap, f. április hó 2-án

egy első rendű

tambura zenekar közreműkö-

desével

tombola estély

o o o tartatik. o o o

A gyönyörű tárgyak a vendéglő ablakában láthatók.

Kézdete színházi előadás után

Jó ételekről és italokról gondoskodva van. — Friss csapolású kőbányai és pil-
o o o o seni sör. o o o o

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Antikvárium. Könyv-, papir-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsonkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papir 100 drb.-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Lakás változás. Özv. Hamburger szülész nő lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb. Illés Antal ur házába helyezte át.

Jobb családnál két intelligens ur teljes ellátást nyer
Cim a kiadóban.

Zsiga Gyula cimbalom tanító oktatást és cimbalomhangolást elfogad. Tudakozódhatni Fimpl-féle cukrászdában. Telefon 206.

Butorozott szoba azonnal kiadó, ugyanott teljes ellátás is kapható. Cim a kiadóban

Butorozott szoba három vagy 4 lóra való istállóval kerestetik.
Cim a kiadóhivatalban.

LAKÁS HIRDETŐ.
50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

Uri lakás

kiadó május 1-re
4 szobás fürdőszoba, villanybevezetés és hozzátartozó mellékhelyiségekkel. I. kör 286. sz.
Bővebbet Földes Samunál.

A Katona-utcában egy több szobából álló lakás

egy, esetleg két úri családnak kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó a Tompa-utcában a Vöröskör iskola közelében egy kert 235 négyszögöl területtel, 30 meter utcai vonallal, mely házépítésre legalkalmasabb, jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban

Kiadó lakás

A Tompa-utcában egy 3 szobából és hozzá való mellékhelyiségekből álló lakás április hó 15-től kiadó. Ugyanott elköltözés miatt különféle butordarabok eladók.

Értesítést ad:

Scheffer Zsigmond,
Magyar-utca 105. sz.

Eladó házhelyek.

A párhuzamos uton, a pályaudvarral szemben, a volt kaszinó-kert mellett eladó szabad kézből egészben vagy három részben egy 1130 négyszögölnyi terület.

Tudakozódhatni

lovag **Nachodsky Emanuel**
alezredesnél.

Vasuti vagy Villamvasuti

alkalmazottaknak igen alkalmas

200 □-öl kerttel az ugynevezett „párhuzamos“-uton 550 forintért --

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tiszt uraknak

alkalmas az új honvédlaktanya közelében, egy igen szép lakás istállóval kiadó. — — Cim a kiadóhivatalban

„BARÁT-ITAL“

gyomorlikőr készítményem a legkitűnőbb étvágyat hozó gyomortisztító, az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő. Régi gyomor baj, székrekedés ellen csakis ez segít.

Egy üveg 15, 25, 40 és 80 kr.

Kapható a készítőnél levélbeli megrendelésre postán. — Cim:

☛ Zenke Zoltán, Szeged. ☛

Kereskedők ismét árusításra nagy engedményt kapnak — Utazó és helyi üg. nők felvételnek.

Kapható Szabadkán: Sugár Manó, Rukavina Nándor, Nojesek Géza fűszer üzletében. Bács-Topolján: Tószegi János. Osantavéren: Fogyszövetkezet.

6378/905. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező fedeles és nyitott kocsk kijavításához szükséges nyerges munkálatokra az árlejtés f. évi április hó 2-án d. e. 10 órakor a gazdasági ügyosztályban fog megtartatni.

Árlejtézők tartoznak írásbeli ajánlataikhoz óvadékképp 150 korona készpénzt, vagy óvadékképes értékpapírt mellékelni.

Az árlejtési feltételek a gazdasági ügyosztályban tekinthetők meg.

Szabadkán, 1905. március 31-én.
A városi tanács.

Kossuth-utcahoz közel egy butorozott udvari szoba kiadó.

Cim a kiadóhivatalban.

Alapos oktatást ad Zongorajáték, továbbá magyar, német, francia és latin nyelvtanból egy e téren több mint 30 évi gyakorlattal bíró egyén.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban kapható.

6551/1905. tan. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1897. évi XXIII. t.-c. értelmében szervezett m. kir. honvéd főreáliskolában az 1905—906. tanév kezdetén Szabadka sz. kir. városának egy alapítványi helye lesz betöltendő, a melyre magyarországi és elsősorban Szabadka városi illetőségű magyar állampolgárok folyamodhatnak.

A folyamodványok legkésőbb f. évi április hó 15-ig bezárólag a város tanácsánál adandók be.

A részletes pályázati feltételek a város közművelődési ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szabadkán, 1905. március 27-én.

Vojnits,

h. polgármester.

„SZARVAS“
vagy
„KULOS“

Schicht-Szappan

„KULOS“
vagy
„SZARVAS“

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

legjobb, legkíméletesebb és emésztésre legelőnyösebb szappan. — Minden káros alkarszertől mentes.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég és viszontbiztosító r.-t.“ valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

A szabadkai főügynökség:

Délvidéki Takarékpénztár R.-Társ.